

= Menneskerettsalliansen

www.menneskerettsalliansen.no
post@menneskerettsalliansen.no
Tel. 9904 3311
Enerhauggt. 7 H1415, 0651 Oslo

BARNE- OG LIKESTILLINGSDEP.	
Arkivnr.	321-00
Dato.	3/9-07
Saksnr.	2007/01773 -069

Oslo 31. august 2007

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Menneskerettsalliansens høringsuttalelse om forslag til felles ekteskapslov for likekjønnede og ulikekjønnede par.

Menneskerettsalliansen består av

- Foreningen for transpersoner - Norge
- Kvinnefronten
- Landsforeningen for lesbisk og homofil frigjøring (LLH)
- Landsforeningen for transkjønnede
- Landsorganisasjonen for Romanifolket
- Norges Handikapforbund
- Stiftelsen Rettferd for taperne
- Stopp Diskrimineringen
- Synshemmedes Akademikeres Forening
- Taternes Landsforening
- ULOBA - Andelslag for borgerstyrt personlig assistanse

Menneskerettsalliansen støtter høringsuttalelsen til vår medlemsorganisasjon LLH, men ønsker likevel å fremheve spesielt noen aspekter ved lovforslaget ut fra at vi er en generell allianse som arbeider for alle former for likestilling.

Menneskerettsalliansen er en uavhengig allianse som arbeider for fulle menneskerettigheter for alle ut fra det grunnleggende prinsippet at: «alle er like for loven og har uten noen form for forskjellsbehandling rett til lik beskyttelse av loven mot diskriminering.» Vi er følgelig glad for den likestillingen av likekjønnede og ulikekjønnede par forslaget til felles ekteskapslov innebærer.

Ekteskap

Menneskerettsalliansen ser forslaget til felles ekteskapslov som den beste måten å sikre lesbiske og homofiles menneskerettigheter, mer bestemt deres rett til respekt for privat- og familieliv (EMK 8) og rett til ikke å bli diskriminert (EMK 14).

I forhold til likekjønnedes par rett til å gifte seg viser vi i denne sammenhengen også til en rekke menneskerettslige beslutninger som forbyr diskriminering av lesbiske og homofile.

Som Den europeiske menneskerettighetsdomstolen slo fast i 1999 i saken *Salgueiro da Silva Mouta mot Portugal*, er likekjønnede par og deres barn allerede å forstå som familier og beskyttes som sådan (§§ 34-36). Referanser til «tradisjonell familie» kan heller ikke brukes til å diskriminere homofile som lever «som om de var mann og kone» (§§ 34-36). I saken *I. mot Storbritannia og Nord-Irland fra 2002* slo domstolen fast at biologi heller ikke er et premiss for ekteskapet (§ 80).

Menneskerettsalliansen ønsker også å vise til at flere av de argumentene som brukes mot å utvide ekteskapsloven til å gjelde likekjønnede par er parallelle med hva som ble brukt i 1967 i saken *Loving mot Virginia* i USAs Høyesterett, for å forsvare staten Virginias forbud mot mennesker av forskjellig hudfarge til å gifte seg med hverandre. Da staten Massachusetts i 2003 avviste at partnerskap var en tilstrekkelig løsning for homofile, sammenlignet de også prinsippet om separate ordninger for homofile og heterofile med Sydstatenes raseskillepolitikk. Partnerskap for homofile og ekteskap for heterofile var akkurat like utilstrekkelig som løsning som egne benker og parker for hvite og svarte, i følge domstolen.

I denne sammenhengen er det relevant også å vise til hvordan Den europeiske menneskerettighetsdomstolen har sett eksplisitt på «negative holdninger» overfor homofile, selv når disse er «ektefølt av dem som uttrykker dem», og konkludert at «I den grad disse representerer en heteroseksuell majoritets fordommer mot en homoseksuell minoritet, kan ikke disse negative holdningene i seg selv ble betraktet av Domstolen i å representere tilstrekkelige grunn for inngripen [...] noe mer enn lignende negative holdninger mot dem av annerledes rase, opphav eller farge» (*Smith & Grady mot Storbritannia og Nord-Irland 1999*, § 97).

Menneskerettsalliansen ønsker også å vise til menneskerettighetenes beskyttelse av religionsfriheten. **Et grunnleggende prinsipp i religionsfriheten er retten til ikke å bli tvunget til å leve i samsvar med andre menneskers religion. Hvorvidt forskjellige religiøse samfunn er i mot likekjønnede ekteskap, kan følgelig ikke på noen måte brukes som et argument for å fortsatt forby homofile å gifte seg. Hvis dette brukes som begrunnelse, betyr det nemlig at staten tvinger mennesker til å leve i følge andre menneskers religiøse påbud.**

Reservasjonsrett i forhold til religiøs vigsel

Menneskerettsalliansen ser at religionsfriheten innebærer at vigslere i tros- og livssynssamfunn må ha reservasjonsrett i forhold til vigsel av ekteskap som strider med religiøs overbevisning.

Menneskerettsalliansen synes likevel det er stigmatiserende at man bare trekker frem mennesker av forskjellig religion, likekjønnede par og fraskilte i lovens unntaksbestemmelse. På samme måte som mange trossamfunn ikke anerkjenner disse formene for ekteskap, finnes det også religiøse motforestillinger mot ekteskap mellom mennesker av forskjellige hudfarge, kaste eller med funksjonshemming. At disse religiøse forestillingene er mindre utbredte og kanskje strider mer mot holdninger blant befolkningen generelt, gir ikke staten grunn til å bare trekke frem visse religiøse forestillinger i lovens reservasjonsrett.

Menneskerettsalliansen foreslår dermed at reservasjonsretten blir generelt knyttet til religiøs overbevisning.

En slik generell reservasjonsrett er også viktig slik at norsk lov understreker det menneskerettslige prinsipp om at alle religiøse fordømmer er likestilt juridiske. At man klarere får frem at religiøse fordømmer mot homofile er akkurat like alvorlige som f.eks. religiøse rasistiske fordømmer, kan loven slik være med på å motarbeide homofobe forestillinger innen de respektive trossamfunnene.

Adopsjon

Menneskerettsalliansen støtter også forslaget om å utvide retten til å bli vurdert som adoptivforeldre til å gjelde likekjønnede ektepar.

Vi ønsker å påpeke at selve prinsippet om homofile som egnede adoptivforeldre ble allerede fastslått i norsk lov da homofile og heterofile enslige fikk lov til å bli vurdert som adoptivforeldre. Som daværende leder av KrF Valgerd Svarstad Haugland understreket 11.08.1998: «Når vi åpner for at enslige skal få adoptere barn, så skal det ikke stilles spørsmål om seksuell legning» (<http://pub.tv2.no/dyn-nettavisen/innenriks/?archiveSection=2&archiveItem=37995>).

Idet enslige homofile allerede har rett til å bli vurdert som adoptivforeldre, ser vi det som et eksempel på sterkt usaklig forskjellsbehandling at de samme mennesker nå mister denne retten hvis de ønsker å gifte seg.

Assistert befruktning

Menneskerettsalliansen støtter også regjeringens forslag til å utvide lovligheten av assistert befruktning til også å gjelde kvinnelige ektepar idet vi finner ingen grunn til forskjellsbehandling i retten til assistert befruktning for kvinnelige par og ulikekjønnede par som av biologiske årsaker ikke kan få barn med hverandre. Vi mener at regelen for automatisk foreldreskap for barn født etter assistert befruktning også bør være den samme for likekjønnede og tokjønnede par.